



## STORTINGET

# Árv. 194 S

(2022–2023)

Gielda- ja hálddahuslávdegotti  
árvalus Stuorradiggái

Died. St. 16 (2021–2022)

### Gielda- ja hálddahuslávdegotti árvalus Sámi giela, kultuvrra ja servodateallima birra

Stuorradiggái

## Čoahkkáigeassu

Diedáhusas čujuhuvvo álggos ovddasvástádušjuhkui sámpolitiikkaš áššiin.

Dasto čujuhuvvo dasa ahte go ásahuvvui ođđa bušeahttaortnet Sámedikki várás 2019:s, de ásahuvvui seammás dakkár ortnet ahte galge jahkásaš boahpteáigedidolaš diedáhusat geigejuvvot Stuorradiggái sámi giela, kultuvrra ja servodateallima birra. Dan rájes go ortnet ásahuvvui, de leat geigejuvvon golbma dakkár jahkásaš stuorradiggediedáhusa – geassemánu 2019, borgemánu 2020 ja geassemánu 2021. Diedáhusaid fáttát rivdet jagis jahkái, muhto dain lea dattetge dat oktasas ahte Sámedikki jahkediedáhus lea bistevaš mielddus, ja ahte Sámedikki árvvoštallamat bohtet ovdan ieš diedáhusteavsttas. Dán diedáhusas leat ráđdehusa sámpolitiikka áigumušat ja ulbmilat ovtastuvvon. Diedáhusas leat maid Sámedikki politihkalaš ulbmilat čilgejuvvon oanehaččat.

Čujuhuvvo maiddái dasa ahte ráđdehus lea mearri-dan ahte boahpte jagi diedáhusas Stuorradiggái sámi giela, kultuvrra ja servodateallima birra galget gelbbo-lašvuohta ja rekrutteren leat fáddán, ráđdejuvvon mánáidgárdái, vuoddoahpahussii, joatkkaskuvlii ja alit ohppui.

Dasto dán diedáhusa álggus máinnašuvvojit ráđdehusa sámpolitiikka bajimus rámmat, dasa gullet

Vuodđolága § 108, ILO-konvenšuvdna nr. 169 álgoálbmogiid ja čearddalaš álbmogiid birra iehčanas stáhtain ja ON-konvenšuvdna 27. artihkal siviila ja politihkalaš vuoigatvuođaid birra ja ON álgoálbmotvuoigatvuođaid julggaštus (UNDRIP). Viidáseappot máinnašuvvo konsulterengeatnegasvuohta riikkaidgaskasaš ja norgga riektevuogádagas. Čujuhuvvo dan oktavuodas sámelága 2021 mearrádusaide ja gielddaid ja fylkkagielddaid bagadussii ja dasa ahte departemeanta lea ráhkadišgoahtán bienaleappot njuolggadusaid ja bagadusaid stáhtalaš eiseválddiide.

Sámedikki bušeahttaortnet maŋŋil 2019 máinnašuvvo maiddái.

Álggahusas máinnašuvvo maiddái ON guoddevašvuodamihtuid čuovvoleapmi sámpolitiikkas.

Diedáhusa 2. kapihttalas, mii lea diedáhusa váldokapihtal, máinnašuvvojit ráđdehusa sámpolitiikka ulbmilat. Máinnašeapmi lea juhkkjuvvon dáidda fáttáide:

- Čuokkis 2.1 Ođasmahttojuvvon guovlopolitiikka mii lea guoskevaš sámi guovlluide.
- Čuokkis 2.2 Vuosttaldit sápmelaččaid cielaheami ja juohkebeaivválaš rasisma sápmelaččaid vuostá
- Čuokkis 2.3 Sámegeilat
- Čuokkis 2.4 ON riikkaidgaskasaš logijagi álgoálbmotgielaid várás
- Čuokkis 2.5 Sámi dáidda ja kultuvra
- Čuokkis 2.6 Dásseárvosaš bálvalusfálaldagat sámi álbmogii
- Čuokkis 2.7 Ealáhusovddideapmi

Čujuhuvvo diedáhussii lohkat fáttáid dárkilit. Sámedikki mearkašeamit leat mielde diedáhusa ovttas-kas čuoggáid vuolde.

Diedáhusa 3. kapihttalas, Sámedikki mearkašeamis, máinnašuvvojit Sámedikki politihkalaš ulbmilat. Earret

eará čujuhuvvo dasa ahte Sámediggi dárbbasa oážžut doarvái resurssaid fuolahan dihtii iežas rolla álbmotválljen orgánan sámi álbmoga várás.

Diedáhusa 4. kapihttalis máinnašuvvojit ekonomalaš ja hálddahuslaš váikkuhusat. Viidáseappot čujuhuvvo dasa ahte doaibmabijut stuorradiggediedáhusas ruhtaduvvojit gustovaš bušeahhtarámmaid bokte. Viidáseappot čujuhuvvo dasa ahte stuorradiggediedáhus válddaha ráđđehusa ulbmiliid ja áigumušaid ja bidjá rámmaid ja háltti ráđđehusa sámedipolitiikkii. Doaibmabijut mat leat namuhuvvon Sámedikki mearkkašemiin ja Sámedikki ulbmiliin, leat Sámedikki sávaldagat ja gáibádušat maid ráđđehus ii dárbbas leat árvoštallan.

## Lávdegotti mearkkašeamit

Lávdegoddi, Bargiidbellodaga miellahtut, Rune Støstad, Siri Gåsemyr Staalesen, Terje Sørvik ja jodiheaddji Lene Vågslid, Olgešbellodagas, Mudassar Kapur, Anne Kristine Linnestad ja Mari Holm Lønseth, Guovddášbellodagas, Heidi Greni, Kathrine Kleveland ja Haakon Skramstad, Ovddádušbellodagas, Helge André Njåstad ja Erlend Wiborg, Sosialisttalaš Gurutbellodagas, Grete Wold, ja Ruoksadis, Tobias Drevland Lund, čujuha dasa ahte diedáhus leat njealját diedáhus boahhteáigedidolaš stuorradiggediedáhusain mat leat boahšan dan sadjái mii ovdal lei Sámedikki jahkediedáhusa meannudeapmi. Diedáhusaid fáttát rivdet jagis jahká, muhto dain lea dattetge dat oktasaš ahte Sámedikki jahkediedáhus lea bastevas mielddus, ja ahte Sámedikki árvoštallamat bohtet ovdan ieš diedáhusteavsttas.

Lávdegoddi čujuha dasa ahte dán diedáhusas lea čoahkkáigeassu ráđđehusa sámedipolitiikkalaš áigumušain ja ulbmiliin ja oanehis válddahus Sámedikki politihkalaš ulbmiliin.

Lávdegoddi mearkkaša ahte ráđđehus lea mearidan ahte boahhte jagi diedáhusas Stuorradiggái sámi giela, kultuvrra ja servodateallima birra galget gelbbolašvuolta ja rekrutteren leat fáddán, ráddjejuvnon mánáidgárdái, vuoddoahpahussii, joatkkaskuvlii ja alit ohppui.

Lávdegoddi čujuha dasa ahte juohke fágadepartemeanttas lea ovddasvástáduš čuovvolit stáhtalaš politihka sápmelaččaid hárrái iežas suorggis. Gielad- ja guovlodepartemeanttas lea ovddasvástáduš oktiiheivehit stáhtalaš politihka mii guoská sápmelaččaide Norggas.

Lávdegoddi dasto čujuha dasa ahte máinnašuvvojit ráđđehusa sámedipolitiikka bajimus rámmat, dása gullet Vuoddolága § 108, ILO-konvenšuvdna nr. 169 álgo-

álbmogiid ja čearddalaš álbmogiid birra iehčanas stáhtain ja ON-konvenšuvdna 27. artihkal siviila ja politihkalaš vuoigatvuodaid birra ja ON álgoálbmotvuoigatvuodaid julggaštus (UNDRIP). Viidáseappot máinnašuvvo konsulterengeatnegasvuolta riikkaidgaskasaš ja norgga riektevuogádagas. Čujuhuvvo dan oktavuodas sámelága 2021 mearrádusaide ja gielddaid ja fylkkagielddaid bagadussii ja dasa ahte departemeanta lea ráhkadišgoahšan bienaleappot njuolggadusaid ja bagadusaid stáhtalaš eiseválddiide. Sámedikki bušeahttaortnet maŋŋil 2019 máinnašuvvo maiddá.

Lávdegoddi mearkkaša maiddá ahte Sámediggi lea hábmemin sámi guoddevašvuodaportála, ja ahte ulmil lea háhkat ja gaskkustit máhtu ja dieđuid ON guoddevašvuodamihtuid birra sámi perspektiivva vuodul. Lávdegoddi čujuha dasa ahte Dieđ. St. 40 (2020–2021) Mål med mening – Norges handlingsplan for å nå bærekraftsmålene innen 2030 čájeha ahte measta buot servodahkii guoski hástalusat Norggas gusket mángga suorgái ja gáibidit surggiidrasttideaddji ovtasbarggu. Mánja guoddevašvuodamihtu leat guoskevaččat sámedipolitiikkii. Guoddevašvuodamihtuid čuovvuleapmi gáibida oktasaš ángiruššama stáhta, gieldda ja regionála eiseválddiid ja Sámedikki bealis.

Lávdegotti eanetlohku, Bargiidbellodaga ja Guovddášbellodaga miellahtut, čujuha dasa ahte ráđđehus Hurdaljulggaštusas lea dieđihan stuorrát vuoruhit oahpu miehtá riikka ja hábmet profiešuvdnaoahpuid main lea alla kvalitehta, miehtá riikka. Dát bargu lea boahšan bures johtui, ja ráđđehus lea vuoruhan doaibmabijuid heivehuvvon ja lávdaduvvon ohppui. Eanetlohku čujuha Dieđ. St. 16 (2021–2022) mas čuožžu ahte jagi 2022 várás leat várrejuvnon 40 milj. kruvnna doarjut oahppoguoivddáziid- da ja 144 milj. kruvnna heivehuvvon ja lávdaduvvon ohppui fágaskuvllain, allaskuvllain ja universitehtain. Ruđat leat almmuhuvvon Alit oahpu ja gelbbolašvuoda direktoráhta bokte. Go bidjá čielga regionála lagašvuodagáibádušaid universitehtaide ja allaskuvllaide, de ráđđehus háliida nannet lávdaduvvon fáldadaga ja dustet regionála gealbodárbbuid. Eanetlohku oaivvilda dán dehálažžan.

Eanetlohku mearkkaša ahte Regional analyse for Samisk område 2020 čájeha stuorra olmmošlohkonjiedjama sámi guovlluin. Ealli báikkálaš servodagat leat eaktun seailuhit sámi kultuvrra, ja eanetlohku čujuha ráđđehusa bargui nannet gielddaekonomiija ja guovlopolitiikka. Ráđđehus lea bargamin odđasit háltádit guovlopolitiikka mas galgá nannet váikkuhangaskaopmeaparáhta, giliidahtanuššama šiehtadusaid, ja mas gáibiduvvo ahte guovlopolitiikkalaš vuhtiiváldimat galget leat čadamanni almmolaš hálddahusas. Eanetlohku čujuha dasa ahte ráđđehus 2023 giđa áigu bidjat ovdan stuorradiggediedáhusa guovlopolitiikka birra. Galgá lá-

hččojuvvot dilli ealáhusovddideapmái miehtá riikka. Viessobánku galgá oazžut stuorát servodatdoaimma, ja guovloguvllot bargu galgá nannejuvvot. Eanetlohku háliida erenoamážit váldit ovdan ráđđehusa vuoruhe-miid doaibmaavádagas. Dat lea guovlu gos sámevuoha lea nanus, ja vuoruheamit dán oasis riikkas leat danne dehálaččat sámi álbmogii. Vuodđoskuvlladoarjja maid ráđđehus lea ásahan, sáhtta leat mielde bisuheamen g-liskuvllaid sámi giláziin, juoga mii lea dehálaš vai olbmot ain ášset giláziin.

Eanetlohku oaivvilda boazodoalu leat dehálažžan seailluhit sámi giela, kultuvrra ja servodateallima. Ráđđehus lea čielggas dasa ahte áigu hukset boazodoalu golmmaoasat mihttomeari ala, ekologalaš, ekonomalaš ja kultuvrralaš ceavzilvuoda, ja láhčit dili eanet árvoháhkamii boazodoalus biergobuvttadeami, kulturgaskkusteami ja turismma bokte man vuodđun galgá leat boazodoallu.

Eanetlohku čujuha dasa ahte stáhta boraspirepolitihkka sakka noađuha sámi vuodđoealáhusaid, ja erenoamážit boazodoalu. Ráđđehus lea Hurdaljulggas-tusas diedihhan ahte galgá čadáhuvvot čavgadat boraspirepolitihkka. Ráđđehusa boraspirepolitihkka vuodđun leat boraspireoahpamušat, ja galgá sihkkarastit ahte nállemihtu duođaid čuovvoluvvojit. Go nálli lea nállemihtu bajábealde, de dan galgá hálddašit nállemihtu vuodul man Stuorradiggi áiggis áigái lea mearridan.

Eanetlohku čujuha dasa ahte diedáhus máinnaša dan ahte Norga lea ON álgoálbmotgielaid lojjigi stivrenjoavkkus ja lea njunnošis. Davviriikkalaš ministtarrádis Stockholmas gieskat Norga árvalii ahte davviriikkat ja sámedikkat ovtta ovdidit ášši Global task-čoahkkimii 2023 cuoŋománu oazžut stuorra teknologijaaktevrraid nugo Google, Apple ja Microsoft ja earáid bidjat sámi giellareaidduid iežaset standárdaprográmmagálvvuide.

Lávdegotti Olgešbellodaga miellahtut mearkašit ahte ráđđehus dat lea mearridan ahte boahhte jagi diedáhusas Stuorradiggái sámi giela, kultuvrra ja servodateallima birra galget gelbbolašvuoha ja rekrutteren leat fáddán, ráddjejuvvon mánáidgárdái, vuodđoahpahussii, joatkkaskuvlii ja alit ohppui, ja ahte dát mearrádus ii leat dahkkon ovtta Sámedikkiin, nugo ovdidit ráđđehus dagai.

Dát miellahtut mearkašit ahte boahhte jagi diedáhusas lea fokus gelbbolaš bargovehkii, gealbopolitihkkii ja lávdaduvvon oahppofálaldagaide. Dát miellahtut vurdet ahte fágaskuvllat ožžot vel stuorát rolla barggus sihkkarastit vejolašvuodaid eallinagi oahppamii miehtá riikka. Dát miellahtut oaivvildit ahte ferte láhčit dili eanet lávdaduvvon ja heivehuvvon oahpahussii ja nannet ja viidasit ovdánahttit oahppoguovddáziid miehtá riikka, ja čujuhit dasa ahte Solberg-ráđđehus bijai ovdan strategijja lávdaduvvon ja

heivehuvvon ohppui fágaskuvllain, allaskuvllain ja universitehtain geassemánu 2021.

Lávdegotti eanetlohku, Bargiidbellodaga ja Guovddášbellodaga miellahtut, čujuha dasa ráđđehus dat mearrida mii galgá leat stuorradiggediedáhusaid fáddá. Go lea sáhka jahkásaš diedáhusain sámi giela, kultuvrra ja servodateallima birra, de leat dattetge leamaš vierrun jearrat Sámedikkiis fáddáarvalusa. Dat dahkkui maiddái boahhte jagi diedáhusa oktavuodas, ja fáddá gealbu ja rekrutteren välljejuvvui Sámedikki árvalusa mielde. Danne go dát lei hui viiddes fáddá, de ráđđehus oinnii dárbbu ráddjet fáttá, ja dát dahkkui gulahaladettiin sihke Sámedikkiin ja Máhtto-departemeanttain fágadepartemeantan. Fáddáválljema proseassa lea dáhpáhuvvan seamma láhkai go ovdidit ja giid, ii ge ráđđehus leat rievadan praksisa mannan ráđđehusa rájes.

Lávdegotti Olgešbellodaga miellahtut čujuhit dasa ahte Giella- ja ođasmahttindepartemeanta sáddii sámelága giellanjuolggadusaid rievdadusaid gulaskuddamii 2021 čavčča. Gulaskuddanárvalus čuovvola earret eará giellalávdegotti árvalusa ásahit golbma iešguđet giellakategoriija ja differensierejuvvon vuoi-gatvuodaid. Dát miellahtut illudit dassázii go ášši biddjo ovdan Stuorradiggái ja vuordá ahte heivehuvvon čovdosiid vejolašvuoha vuhtiiváldojuvvo.

Dát miellahtut mearkašit ahte sámi giella ja kultuvra gullet nannosit oktii. Sámi dáiddarat, kulturoaimmaheaddjit ja kulturásahusat leat mielde nannemin sámegeielaid. Dát miellahtut atnet dehálažžan guovdilastit digitála reaidduid seammás go oahppoásahusat fertejit áimmahušat sámi giellaguoddiid ja geavahit sin resursan oahpuin.

Dát miellahtut mearkašit ahte sámegeielaid dilli lea iešguđetlágan iešguđet giellaguovlluin, ja ahte Sámediggi lea álggahan barggu hábmet ovdánahttinprográmmaid máttá- ja julevsámegeiela várás ovtta ása-husaiguin guoskevaš giellaguovllus. Dát miellahtut oaivvildit leat dehálažžan geavahit dálá ása-husaid dan sadjái go ráhkadit ođđa, danne go váilu gealbu mángga suorggis, maiddái sámi servodagain. Danne dáid miellahtuid mielas lea dehálaš nannet ja viidasit ovdánahttit dálá ása-husaid.

Lávdegotti Olgešbellodaga, Sosialisttalaš Gurutbellodaga ja Ruoksada miellahtut mearkašit ahte Kultur- ja dáseárvodepartemeanta galgá fuolahit ahte sámi perspektiivvat bearrágehččojuvvojit nationála kulturpolitihkas, ja dasto ahte sámi giella ja kultuvra galgá fuolahuvvot relevánta kulturpolitihkalaš strategijain ja dokumeanttain Stuorradikkis. Dát miellahtut deattuhit man dehálaš lea ahte sámi giella ja kultuvra fuolahuvvo go dáiddárdiedáhus biddjo ovdan Stuorradiggái.

Lávdegotti Sosialisttalaš Gurutbellodaga ja Ruoksada miellahtut čujuhit Sámedikki gulaskuddancealkámuššii, gos ohcalit sápmelaččaid vuoigatvuodadilálašvuoda ja rámmaeavttuid nannema. Dát miellahtut mearkkašit ahte areálariiddut eai boade ovdan dieđáhusas, vaikko iešguđetlágan areálasabahkkemat áitet sámi vuoigatvuodaid nu mo dat leat nannejuvvon olmmošvuoigatvuodain. Dát miellahtut ohcalit stuorát áigumušaid norgga sámpolitiikkii go dat mii ovdanbuktojuvvot stuorradiggedieđáhusas.

Dát miellahtut čujuhit dasa ahte sámi kultuvrras leat eará hástalusat go stuorraservodagas, ja ahte norgga boaittoealguovlluid eanet vuoruheapmi oppalaččat ii leat doarvái. Dát miellahtut oavvildit ahte sámi kultuvrra nannen ferte mielddisbuktit erenoamáš sámpolitiikka konkrehta ulbmiliiguin ja doaibmabijuiiguin ja dasa gullevaš resurssaiguin.

Lávdegotti Ruoksada miellahttu čujuha Sámedikki mearkkašeapmái ahte lea hirkmat dehálaš ahte Sámedikkis lea doarvái ruhta doaimmahit iežas ulbmila.

Dát miellahttu čujuha Ruoksada 2023 molssaevttolaš stáhtabušehttii, mas juolludeamit Stuorradiggái lasihuvvojit 25 milj. kruvnain, ja ahte doarvái juolludeamit leat dehálaččat Sámedikki duohta iešmearrideapmái. Dát miellahttu guorrasa dasto Sámedikki vuordámušaide guovlodieđáhussii mii bearráigeahččá dárbbuid ja hástalusaid sámi guovlluin.

Dát miellahttu čujuha dasto Sámedikki válddahašide guđa sámegeiela hástalusain ja válddahuvvon doaibmabijuide, ja ahte Ruoksat lea prográmmii nannen ahte sámegeiela galgá nannet miehtá Sámi.

Dát miellahttu berošta sakka Sámedikki giellaáittardeaddjibarggus ja ovddida dan geažil dákkár árvalusa:

«Stuorradiggi bivdá ráđđehusa doarjut Sámedikki barggu guorahallat ásaht sámi giellaáittardeaddji.»

Lávdegotti Sosialisttalaš Gurutbellodaga ja Ruoksada miellahtut háliidit čujuhit dehálaš bargui mii lea dahkkon ovddeš Saminor-guorahallamiin kárten dihtii sámi ja davvinorgga dearvvašvuoda. Danne go váilot sámi dearvvašvuodaregistarat, de leat guorahallamat nugo Saminor dehálaččat vai lea bajilgovva dearvvašvuodadilis, ja vai sáhtttá ráhkadit ulbmillaš dearvvašvuodafálaldaga sámi álbmogii. Dát miellahtut oavvildit leat dehálažžan ahte Saminor 3:i sihkkarastojuvvo doarvái ruhta mángga jagi badjel.

Dát miellahtut háliidit viidáseappot deattuhit ahte ovttáarvosas dearvvašvuodafálaldagaid fállan álgoálbmogiidda lea nannejuvvon ILO-konvenšuvnnas nr. 169 álgoálbmogiid ja čearddalaš álbmogiid birra iehčanastáhtain, mas čuožžu ahte ráđđehus «galgá háhkat sidjiide váriid vai dát álbmogat besset iežaset ovd-

dasvástádusain ja bearráigeahčuin ásaht ja fállat dákkár bálvalusaid, vai dát álbmogat ožžot vejolašvuoda návddašit alimus vejolaš rumašlaš ja mentálalaš dearvvašvuoda.»

Lávdegotti Ruoksada miellahttu čujuha dasa ahte dál Sámi klinihkka lea Finnmárbuohcciviesu vuollásaš sihke ekonomalaččat ja organisatuvrralaččat, ii ge klinihkas leat sierra stivra ii ge bušeahtta. Duohta ságas klinihkas ii leat alddis kontrolla ii ge ovdasvástádus vuoruhemiin, pasieantasisaváldimis ii ge ekonomiijas. Sámedikki mearkkašemiin deattuhuvvo ahte dálá organiseren ii leat váikkuhan dárbbášlaš ovdáneapmái spesialistadearvvašvuodabálvalusain sámi álbmogii, ja dát miellahttu oavvilda dárbbášuvvo sakka ožžut áigái organiserema mii vuhtiiváldá sámi iešmearrideami iežaset dearvvašvuodabálvalusain.

Dát miellahttu ovddida dákkár árvalusa:

«Stuorradiggi bivdá ráđđehusa árvvoštallat mo buoremusat sáhtttá doahhtalit Sámedikki gáibádusa ahte Sámi klinihkka galgá doaimmahuvvot sierra bušeahta vuodul oktan stivrrain man Sámediggi nammada, ja bivdá Stuorradikki máhccat áššái heivvolaš láhkai.»

Lávdegotti Sosialisttalaš Gurutbellodaga ja Ruoksada miellahtut muittuhit nu go hčoduvvon Fovsen-duomu Alimusrievttis, mii definerii bieggafápmohuksemaid Storheias ja Roanis rihkkut álbmotrievtti. Dát miellahtut oavvildit leat skandálan ahte njulgengeatnegasvuotta mii lea olmmošvuoigatvuodain, ii leat plánejuvvon ollašuhthuvvot bealnot jagi maŋŋá go duopmu bodii, ja ahte farggamusat ferte ožžut áigái čovdosa. Dát miellahtut háliidit garrasit deattuhit ahte lea hoahppu ráhkadit plána fuomášuhttit jotkkolaš olmmošvuoigatvuodarihkumii, ja ovddida dan geažil dákkár árvalusa:

«Stuorradiggi bivdá ráđđehusa jámma raporteret Stuorradiggái Fovsen-duomu čuovvoleami ovdáneami birra.»

«Stuorradiggi bivdá ráđđehusa deattuhit njulget jotkkolaš olmmošvuoigatvuodarihkuma mii nannejuvvo Fovsen-duomus, earáid vuhtiiváldimiid ovdalii.»

Lávdegotti eanetlohku, Bargiidbellodaga ja Guovddášbellodaga miellahtut, čujuha dasa ahte Alimusriekti 2021 čavčča meannudii bággolonistanášši gaskal boazodolliid Fovsenis ja Roan ja Storheia bieggafápmorusttega bieggafápmokonsešuvnaoážžuid. Alimusriekti árvvoštalaht ahte konsešuvnnat rihkko boazodolliid álbmotrievttálaš vuoigatvuodaid. Vuoduštus lei ahte bieggafápmohuksemat áiggi mielde sakka áitet ealáhusa ja nu maiddái kulturdoaimmaheami.

Bieggafápmokonsešuvdnaoázžuid bággolonistangáibá-  
dus hilgojuvvui danne. Fovsen-duopmu ii čielggat mii  
galgá dáhpáhuvvat bieggafápmorusttegiiguin. E a n e t l o -  
h ku čujuha dasa ahte Oljo- ja energiijadepartemeanta lea  
álggahan proseassa mas diedihuvvo ahte departemeanta  
áigu árvvoštallat rievdadit konsešuvdnamearrádusaid. Jus  
galgá dahkat ođđa mearrádusaid áššis, de gáibiduvvo do-  
arvai máhttovuođđu čielggadit mo boazodoalu álbmot-  
rievttálaš suodjalusa sáhtta sihkkarastit. Dál leat  
konsultašuvnnat gaskal Oljo- ja energiijadepartemeantta,  
boazodoalu ja Sámedikki mearridit maid galgá guorahal-  
lat viidáseappot.

Lávdegotti Sosialisttalaš Gurutbello-  
daga ja Ruoksada miellahtut háliidit deattuhit  
ahte vaikko Fovsen-duopmu ii čielggat mii galgá dáhpá-  
huvvat bieggamilluiguin, de duopmu čilge jotkkolaš  
olmmošvuoigatvuođarihkkuma. Dát miellahtut  
oaivvildit maiddái dárbbaslažžan geardduhit ahte  
duopmu bodii bealnot jagi áigi. Dát miellahtut  
oaivvildit ahte dát bealit orrot čajeheamen ahte prose-  
assa maid ráđdehus lohka iežas álggahan, vihpaduvvo,  
ja ahte berre diedihit Stuorradiggái mannolaga birra  
jamma vai doattala álbmoga diehtodárbbuid áššis.

Dát miellahtut háliidit dasto čujuhit dasa ahte  
lea hui dehálaš oassi sámi kultuvrra hálddašeamis ahte  
mealgat eanet dain árvvoštallamiin oidet boazodolliid  
boahhteáiggis. Bieggafápmohuksen bohccuid johtola-  
gain ja guohtuneatnamiin lea áitta mii stuorru eanemu-  
sat dál, muhto maiddái elfápmolinnjáhuksen, bar-  
taguovllut ja areálagáibideaddji báktedoaimmat ja ruv-  
kedoaimmat geahpedit boazodoalu ja olles sámi kul-  
tuvrra leahkinvejolašvuođaid.

Dát miellahtut mearkkašit Sámedikki ávžžuhu-  
sa suodjalit mearrasámi guolástanvuoigatvuođaid, ja  
ahte galget leat duohta vejolašvuođat birget luond-  
duriggodagain mearrasámi guovlluin. Dát miellaht-  
tut háliidit čujuhit dán mearkkašit ahte biebmanin-  
dustriija ferte čáhkket saji mearrasámi vuoigatvuođaide  
doppe gos dát leat vuostálagaid.

Dát miellahtut čujuhit dasa ahte ráđdehus lea  
diedihan ahte 2023 giđa mielde galgá biddjot ovdan  
ođđa minerálastrategiija. Ođđa mineráldoaimmaid  
plánat leat vuostálagaid sámi vuoigatvuođaiiguin ja be-  
roštumiiguin, nugo Nussir-ruvke Ráhkkerávjjus. Dát  
miellahtut háliidit čujuhit dasa ahte areálasisabakk-

kemat mineráldoaimma geažil sáhttet rihkkut ON-  
konvenšuvnna 27. artihkal siviila ja politihkalaš vuo-  
igatvuođaid birra seamma láhkai go Alimusriekti celkkii  
dáhpáhuvvan Fovsen-áššis. Dát miellahtut oaivvil-  
dit ahte olmmošvuoigatvuođat galget leat ođđa mi-  
nerálastrategiija vuodđun seamma láhkai go dat galget  
leat stáhta energiijapolitihka vuodđun.

## Unnitlogu árvalus

**Sosialisttalaš Gurutbellodat ja Ruoksada árvalus:**

*Árvalus 1*

Stuorradiggi bivdá ráđdehusa jamma raporteret  
Stuorradiggái Fovsen-duomu čuovvoleami ovdáneami  
birra.

*Árvalus 2*

Stuorradiggi bivdá ráđdehusa deattuhit njulget jotk-  
kolaš olmmošvuoigatvuođarihkkuma mii nannejuvvo  
Fovsen-duomus, earáid vuhtiiváldimiid ovdalii.

**Ruoksada árvalus**

*Árvalus 3*

Stuorradiggi bivdá ráđdehusa doarjut Sámedikki  
barggu guorahallat ásaht sámi giellaáittardeaddji.

*Árvalus 4*

Stuorradiggi bivdá ráđdehusa árvvoštallat mo  
buoremusat sáhtta doattalit Sámedikki gáibádusa  
ahte Sámi klinihkka galgá doaimmahuvvot sierra bu-  
šehta vuodul oktan stivrrain man Sámediggi namma-  
da, ja bivdá Stuorradikki máhccat áššái heivvolaš láhkai.

## Lávdegotti ráva

Lávdegotti rávvaga ovddida oktasaš lávdegoddi.

Lávdegottis eai leat muđui mearkkašeamit, čujuha  
diedáhussii ja rávve Stuorradikki dahkat dákkár

m e a r r á d u s a :

Dieđ. St. 16 (2021–2022) – Sámi giella, kultuvra ja  
servodateallin – čuovvu beavdegirjji.

Oslo, gielda- ja hálldahuslávdegottis, guovvamánu 21.b. 2023

**Lene Vågslid**

jodiheaddji

**Anne Kristine Linnestad**

sátnejodiheaddji

